

(SU)ODGOVORNOST KRSNOG POZIVA

Svjedoci smo kako hrvatsko društvo, kao i društva drugih zemalja koja se nalaze u procesu tranzicije, i danas, petnaest godina nakon pada Berlinskog zida i uspostave demokratskog društva, još uvijek osjećaju posljedice socijalističkog društvenog uređenja, prije svega, u naslijeđenom mentalitetu. Naime, nedostatak odgovornosti (i stručnosti) osjeća se na mnogim područjima društveno-gospodarskog života te s pravom govorimo o moralnoj krizi današnjeg društva i potrebi duhovne obnove. Na ovaj problem jasno je ukazao i papa Ivan Pavao II. u enciklici *Centesimus annus* (1991.) kada je istaknuo da je temeljna greška socijalizma bila antropološkog karaktera jer se čovjeka u tom društvenom sustavu svelo na niz društvenih odnosa, te je nestao pojam osobe kao slobodnog subjekta moralne odluke koji stvara društveni poredak pomoću takve odluke (usp. br. 13). Dugogodišnja ideologija socijalizma, koja je gledala čovjeka kao jednostavan element socijalnog organizma, nametnula je uvjerenje, prema kojem, dobro pojedinca podređeno je funkcioniranju ekonomsko-društvenog mehanizma i da se dobro pojedinca može ostvariti i bez njegovog slobodnog izbora, bez njegova jedinstvena i isključiva prihvaćanja odgovornosti pred licem dobra i zla. Stoga, socijalistički način života u kojem smo bili ovisni o društvenom stroju i o onima koji su njime upravljali, sputava nas još i danas te, iako se nalazimo u demokratskom društvu, teško prepoznajemo svoje osobno dostojanstvo te očekujemo da netko drugi rješava naše probleme (političari, država, Europska unija, međunarodne institucije), umjesto da sami preuzmemo (su)odgovornost za društvo u kojem živimo.

Posljedice ovog mentaliteta osjećaju se i u našoj Crkvi. Danas, naime, svi osjećamo koliko je mukotrpan put i s kojim se sve poteškoćama suočavamo u duhovnoj izgradnji i uključivanju većeg broja vjernika laika u rad naših župnih zajednica kako bismo ostvarili smjernice Drugoga vatikanskog sabora i odgovorili na sve izazove i pastoralne potrebe koje nam nameće današnje društvo. Drugim riječima, svjedoci smo kako teško zaživljava svijest da sav Božji narod sudjeluje u trojakoj Kristovoj službi i (su)odgovoran je za poslanje i služenje koje počiva na temeljnom krsnom

pozivu koji nam je u Kristu upućen te prema darovima i službama na koje smo u Crkvi pozvani (usp. LG 31). Polazeći, naime, od same riječi *odgovornost*, uočavamo da ona već u svom etimološkom značenju označava određeni odgovor na upućenu i primljenu riječ – odgovaram na ono za što sam upitan ili pozvan. Naime, riječ koja mi je upućena ne može me ostaviti ravnodušnim, već zahtijeva određenu protu-riječ – odgovor. Riječ koja mi je upućena postaje za mene određeni poziv koji me stavlja u poziciju «biti odgovoran» ili, bolje rečeno, onaj koji može i mora odgovoriti, jer ne odgovoriti čini me ne-odgovornim – onaj koji nije odgovorio na upućenu riječ. Odgoj za sve snažniju svijest suodgovornosti koja izvire iz našeg krsnog poslanja te podjelu odgovornosti pred sve zahtjevnijim poljem evangelizacijskog i pastoralnog rada postaje tako imperativ vremena, osobito kada novo vrijeme zahtijeva od vjernika laika potrebu preuzimanja različitih službi u Crkvi.

Suočeni s važnošću izgradnje svijesti suodgovornosti, a potaknuti smjernicama Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske, dijecezanski biskup mons. Marin Srakić proglasio je 2002./2003. godinu – *Godinom suodgovornosti za život i djelo Crkve*. U tom smislu, *Pastoralna služba i suodgovornost* bila je tema Teološko-pastoralnog seminara za trajnu formaciju svećenika u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji, održanog na Teologiji u Đakovu od 16. do 18. rujna 2003. godine. Tijekom seminara, kroz predavanja i rad u grupama, željelo se promišljati o sadržaju i značaju suodgovornosti u Crkvi s osobitim naglaskom na svijest suodgovornosti u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji. Prvoga dana seminara, u svjetlu misli vodilje: *Ekleziološko, pastoralno i kanonsko poimanje suodgovornosti*, predavači su ukazali na pojam suodgovornosti u biblijsko-dogmatskom značenju te u suvremenom pravnom i pastoralnom promišljanju. Drugoga dana seminara osobita pažnja bila je usmjerena pastoralnoj *koordinaciji i potrebi tinskoga rada* te ulozi župne kateheze u obnovi župne zajednice i uključivanju vjernika laika u pastoralno djelovanje. Trećega dana seminara razmišljanja su bila usmjerena prema potrebi stvaranja *plana i programa pastoralnog djelovanja* te nužnosti izgradnje kulture osobnog planiranja i programiranja. Na osobit način je istaknuta potreba formacije pastoralnih suradnika i izgradnja župe kao zajednice zajednicâ.

U ovom broju časopisa *Diacovensia* donosimo predavanja i priopćenja sa spomenutog znanstveno-pastoralnog skupa. Nadamo se da će objavljeni teološki prilozi biti poticaj našem promišljanju o svijesti suodgovornosti u našim župnim zajednicama te značaju koji ona ima u našem kršćanskom pozivu i životu.

Vladimir Dugalić, urednik